

Valentin Burada (Vice-presedinte FOND/ Director programe FDSC)

1. Ce v-a determinat sa activati in acest domeniu – cooperarea pentru dezvoltare internationala?

Lucrez in sfera societatii civile din anul 2004 si am inceput prin a elabora lucrari de cercetare privind sectorul neguvernamental din Romania. Unele dintre aceste initiative au avut un caracter international, acoperind tari din diverse colturi ale lumii, de pe diferite continente. Am descoperit, cu multa curiozitate si cu ce in ce mai mult interes, ca societatea civila este un actor esential mai ales in acele zone ale lumii unde problemele sociale, economice si politice sunt acute. Am inteles mai bine cat de mult conteaza solidaritatea internationala si sprijinul pe care actorii din societatea civila din acele tari il primesc de la colegii lor din statele daca nu mai bogate, cel putin mai stabile si mai democratice. Mi s-a parut apoi firesc ca societatea civila din Romania sa intre in sincronie cu ceea ce se petrece peste tot in Uniunea Europeana, acolo unde o buna parte a organizatiilor neguvernamentale sunt implicate in programe de cooperare pentru dezvoltare, antrenand si fiind antrenate in aceasta directie de catre cetatenii acestor state.

2. Cum credeti ca se descurca Romania in calitatea sa de “donator de asistenta oficiala pentru dezvoltare”?

Romania se descurca prost in calitatea sa de “donator de asistenta oficiala pentru dezvoltare”. Romania nu este de fapt stat “donator” decat pe hartie si la nivel formal. Sa nu uitam ca dimensiunea de donator, cel putin la nivel guvernamental, a venit ca o obligatie sine qua non asumata fata de UE, ca una dintre miile de conditii pentru a fi primiti in Uniune. Dupa momentul 2007, transpunerea in practica a angajamentelor in domeniul ODA (asistenta oficiala pentru dezvoltare) a fost extrem de lenta, daca nu chiar a batut pasul pe loc. S-au pierdut astfel cativa ani importanti in care Romania ar fi putut face mai mult. Romania nu are un consens privind politica de cooperare pentru dezvoltare si nu are nici strategii clare pe termen mediu si lung. Se rateaza astfel sansa ca participarea la politica de cooperare pentru dezvoltare sa devina unul dintre proiectele de succes ale Romaniei in UE. Asta in conditiile in care valorile pe care romanii le considera traditionale (ospitalitatea, generozitatea, toleranta) ar putea constitui o baza solida pentru internalizarea acestei politici la nivelul societatii romanesti. In plus, Romania avea acum 30 de ani relatii deosebite tocmai cu statele care sunt azi in centrul preocuparilor privind cooperarea pentru

dezvoltare (tarile in curs de dezvoltare din Africa in primul rand), exista in acele tari in pozitii importante sute de fosti studenti in Romania care sunt purtatorii a ceea ce numim “capital de simpatie” fata de Romania. Romania are de asemenea interese deosebite in regiunea Marii Negre care pot fi consolidate printr-o actiune credibila in domeniul cooperarii pentru dezvoltare, nu doar cu resurse proprii, ci si influentand decisiv politicile si instrumentele Uniunii Europene.

3. Cum se pot implica cetatenii in demersul Romaniei de a acorda asistenta pentru dezvoltare?

Cred ca primul lucru pe care cetatenii Romaniei il pot face este sa se informeze mai mult despre situatia din tari mai putin norocoase decat Romania, sa inteleaga ca si acolo exista oameni care au probleme (de multe ori mai grave decat cele cu care ne confruntam noi). Aceasta intelegere ne poate ajuta sa vedem mai clar ceea ce avem de facut la noi in tara (ca sa nu ajungem in situatia lor), dar si sa ii jautam pe cei care lucreaza cu guvernele europene (inclusiv Romania) si cu Uniunea Europeana in ansamblu, sa faca mai mult pentru a ajuta acele state (sau cel putin sa se abtina de la actiuni egoiste care fac mai mult rau si pot nenoroci zeci de milioane de vietii). Desi, de exemplu, credem ca o tara precum Congo este (o gluma) departe, de fapt, fara sa stim, contribuim, indirect, la alimentarea unui conflict care in ultimii 20 de ani a ucis in mod direct peste 4 milioane de oameni (cel mai adesea copii, femei si batrani nevinovati). Cum asa? Simplu. Toti avem in Romania telefoane mobile sau aparatura IT. Componente esentiale din aceste echipamente se bazeaza pe o materie prima numit coltan. 80% din productia mondiala de coltan provine din Congo. Razboaiele (genocidul) din Congo sunt finantate din vanzarea (ilegala) a acestui minereu. Este doar un exemplu. (Am putea aminti si faptul ca Romania a fost – sau ramane? – un exportator de arme, arme care ajung in mainile celor care comit atrocitati peste tot in lumea in curs de dezvoltare).

4. Care este cea mai mare provocare a ONG care activeaza in acest domeniu?

Sustinerea publica este cea mai mare provocare. Avem nevoie de implicarea cetatenilor (evident a celor care sunt interesati de aceasta tema, fiecare este liber sa creada si sa se implice in ceea ce crede ca este cel mai important). Dar acest lucru nu se poate realiza decat in masura in care organizatiile neguvernamentale vor reusi sa creeze un spatiu si un cadru pentru ca aceasta implicare sa se manifeste (proiecte, campanii etc.). Aceste “seminte” care trebuiesc plantate necesita insa resurse (financiare in primul rand), pe care organizatiile din

Romania nu le au in acest moment. Statul roman ar trebui sa se implice mai mult, pentru a finanta acest “start-up”.

5. Cum se implica Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile in actiunile de cooperare pentru dezvoltare?

Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile are ca misiune principala, asa cum o sugereaza si numele, sustinerea sectorului neguvernamental din Romania. Inca din 2004-2005, am crezut ca este necesara aparitia si dezvoltarea unei dimensiuni de cooperare pentru dezvoltare in cadrul societatii civile din Romania astfel incat societatea civila din Romania sa devina “completa”. De ce? Pentru ca societatea civila nu are granite. Daca ar fi avut granite, Romania anului 2009 ar fi aratat cu totul altfel, schilodita si inapoiata. Un merit pentru ca suntem iata, o tara dezvoltata, il are si sprijinul pe care societatea civila globala l-a acordat Romaniei dupa 1989. E vremea sa devenim completi, dand inapoi, altora intr-o situatie comparabila cu cea a Romaniei imediat dupa 1989, o parte din sprijinul si solidaritatea pe care le-am primit noi.

6. In perioada 29-31 octombrie a avut loc Forumul ONG din regiunea Marii Negre. Care este relevanta unui astfel de eveniment in Romania? Ce solutii comune au pentru a depasi acest moment de criza?

Forumul ONG din regiunea Marii Negre este o initiativa pornita in cadrul FOND, mai precis in Grupul de lucru Moldova-Georgia, si la initiativa curajoasa a Rodicai Novac de la ADO SAH Rom si a Mirelei Oprea de la World Vision Romania, o initiativa FOND careia FDSC i-a imprumutat experienta si capacitatea sa umana si financiara.

Ne-am simtit obligati, ca societate civila dintr-o tara membra a UE, sa incercam sa intelegem in primul rand problemele societatilor din tarile de la granita Romaniei si a UE si sa incercam sa impartasim experienta si expertiza noastra in solutionarea acestora. Este un proces pe termen lung si ne bucuram ca am primit sprijinul neconditionat al Ministerului Afacerilor Externe din Romania pentru continuitatea acestei initiative. Marea Neagra este o regiune afectata de conflicte si probleme economice, politice si sociale. Noi credem ca acestea isi pot gasi solutia in primul rand prin implicarea societatii civile, pe care noi o vedem in primul rand ca un spatiu si un instrument prin care cetatenii din tarile noastre pot influenta deciziile nationale si internationale care ii privesc in mod direct. Solutiile de moment vizeaza in primul transferul de experienta si expertiza dinspre unele tari care au trecut prin etape similare catre alte tari aflate in situatii mai dificile. Un exemplu: Romania a avut probleme uriase legate de sistemul de

protectia copilului (teribilele orfelinate). Aceeasi situatie se regaseste in multe tari din regiune. Organizatiile neguvernamentale din Romania ii pot invata pe colegii lor din acele tari sa ofere servicii de calitate copiilor si familiilor lor si sa gaseasca impreuna cu guvernele lor solutii cel putin la fel de eficiente ca in Romania. Putem la randul nostru invata de la altii in continuare...